

Situācija Sudānā

Situācijas apskats 2015. gada jūnijā

Dokuments angļu valodā atrodams šeit:

http://ec.europa.eu/echo/files/aid/countries/factsheets/sudan_en.pdf

Būtiskākie skaitļi:

- humānā palīdzība nepieciešama 6,6 miljoniem vai vienai piektdaļai sudāniešu;
- bēgļu gaitās valsts iekšienē devušies 2,55 miljoni (ANO dati);
- 2015. gadā vien iekšējo bēgļu skaits pieaudzis par 50 tūkstošiem (pēc nepārbaudītiem datiem – vēl par 100 tūkstošiem);
- Dienvidu Kordofānas un Zilās Nīlas provincēs iekšējo bēgļu skaits sasniedz 387 tūkstošus;
- bēgļu un patvēruma meklētāju skaits no Eritrejas – 171 tūkstotis (ANO dati);
- jaunu bēgļu skaits no Dienvidsudānas 2015. gada jūlijā – 191 564 (ANO dati);
- kopš 2011. gada Eiropas Komisija (EK) sniegusi humāno palīdzību vairāk kā 200 miljonu eiro apmērā, tajā skaitā 2014. gadā – 27 miljonu, 2015. gadā – 32 miljonu apmērā.

Būtiskākā informācija

Neskatoties uz Dohā panākto miera līgumu starp Sudānas valdību un dumpinieku pārstāvjiem, jau 10 gadus kopš bruņotā konflikta sākuma Darfūrā bēgļu gaitās dodas arvien vairāk Sudānas iedzīvotāju. Šobrīd Darfūrā ir vairāk kā 2,5 miljoni iekšējo bēgļu (ANO dati), kas bēg no bruņotiem konfliktiem valdības spēku, dumpinieku grupējumu un arābu cilšu starpā. 2014. gadā vien savas mājas bija spiesti pamest 430 tūkstoši, 2015. gada pirmajā pusē pēc oficiālām ziņām bēgļu gaitās devušies vairāk kā 50 tūkstoši.

Dienvidu Kordofānas un Zilās Nīlas provincēs bruņotas kaujas skārušas vairāk kā 1,1 miljonu mierīgo iedzīvotāju, ka rezultātā pieaudzis bēgļu skaits Etiopijā un Dienvidsudānā, bet iekšējo bēgļu skaits sasniedz 380 tūkstošus. Humāno situāciju sarežģī tas, ka no Dienvidsudānas uz Sudānu devušies vēl vairāk kā 190 tūkstoši bēgļu.

Var apgalvot, ka visā valsts teritorijā bērni līdz piecu gadu vecumam cieš no nepietiekama uztura. Palīdzības organizāciju darbinieki strādā ļoti smagos apstākļos, iespējas apsekot konfliktu skartos reģionus un iedzīvotāju grupas ir ierobežotas, tādēļ ir grūti spriest par to patiesajām vajadzībām un nepieciešamo palīdzību.

2015. gadā EK Sudānai jau sniegusi humāno palīdzību 32 miljonu eiro apmērā. Kopš 2011. gada EK sniegtā palīdzība ir glābusi daudzas iekšējo un ārējo bēgļu, kā arī dabas katastrofās cietušo dzīvības un pārsniedz 200 miljonus eiro.

Humānā situācija Sudānā

Ilgstošu konfliktu, dabas katastrofu un saimnieciska pagrimuma dēļ situācija valstī ir uzskatāma par kritisku. EK klasificējusi Sudānu kā „aizmirstās krīzes” reģionu, t.i., ilgstošas krīzes skartu valsti, ko plašsaziņas līdzekļi un starptautiskā sabiedrība paspējusi aizmirst. Valstī ir gandrīz trīs miljoni iekšējo bēgļu, kas cieš no nepietiekama uztura un divi miljoni bērnu, kas cieš no bada. Sudānā principā neeksistē civilā infrastruktūra, valsts iedzīvotājiem nesniedz gandrīz nekādus pamatpakalpojumus. Humānā palīdzība būtu nepieciešama 6,6 miljoniem valsts iedzīvotāju. Šis skaits kopš 2013. gada arvien pieaug.

Darfūras reģionā, ko vairāk kā 10 gadus plosījuši bruņoti konflikti, humānā palīdzība ir nepieciešama 4,4 miljoniem cilvēku, tostarp 2,55 miljoniem, kas pārsvarā izmitināti iekšējo bēgļu nometnēs. Bruņotu konfliktu un vardarbības risks, kā arī birokrātiski apgrūtinājumi humanitārajām organizācijām liedz adekvāti veikt to darbību – izvērtēt situāciju un organizēt atbalsta sniegšanu. Bruņoti konflikti cilšu starpā un patvaļīgi apbruņojušies grupējumi paaugstina apdraudējumu visā reģionā, kopš 2013. gada arī valstu un provinču galvaspilsētās. Tieši mierīgie iedzīvotāji konfliktu izjūt vissmagāk un 2014. gadā vien savus mājokļus bija spiesti pamest 430 tūkstoši Darfūras iedzīvotāju. 2015. gadā to skaits pieaudzis par 50 tūkstošiem, pēc nepārbaudītiem datiem – vēl par 100 tūkstošiem.

Arī pārejas reģionos (Dienvidu Kordofānas un Zilās Nīlas provincēs) situācija ir saspringta. Humanitāro organizāciju darbības iespējas reģionā ir ierobežotas, trūkst ticamas informācijas par patieso situāciju. Tiek lēsts, ka kopš 2001. gada maija krīze skārusi ap 1,1 miljonu vietējo iedzīvotāju, iekšējo un citu reģionu bēgļu, kas dodas uz Dienvidsudānu un Etiopiju. Šobrīd Dienvidsudānā uzturas vairāk kā 240 tūkstoši bēgļu no Dienvidu Kordofānas un Zilās Nīlas, gandrīz 35 tūkstoši raduši patvērumu Etiopijā.

Valsts austrumu daļā plosās bads, īpaši cieš bērni līdz piecu gadu vecumam. Šajā ziņā reģiona rādītāji ir sliktākie valstī. Starptautisko organizāciju darbības iespējas reģionā ir ierobežotas, turklāt šeit uzturas vairāk kā 170 tūkstoši bēgļu no Eritrejas, kam ik mēnesi pievienojas vēl aptuveni divi tūkstoši.

Kopš 2013. gada decembra vidus Sudānā ieplūst arī bēgļi no Dienvidsudānas, to skaits šobrīd pārsniedz 190 tūkstošus. Šie bēgļi tiek izmitināti kā vietējo iedzīvotāju vidū, tā zem klajas debess un īpaši ierīkotās nometnēs Hartūmas, Baltās Nīlas, Dienvid- un Rietumkordofānas provincēs. Par bēgļiem rūpējas kā vietējās, tā starptautiskās struktūras, taču vērojami daudzi trūkumi, īpaši nometnēs.

Kopš Dienvidsudānas neatkarības pasludināšanas aptuveni 350 tūkstoši dienvidsudāniešu joprojām uzturas Sudānā, bieži saskaroties ar akūtu trūkumu un nelabvēlīgiem apstākļiem. Vairāk kā 30 tūkstoši dzīvo zem klajas debess Hartūmas nomalēs. Turpinoties krīzei Dienvidsudānā, maz ticams, ka šie cilvēki steigsies atgriezties savā jaunizveidotajā valstī.